

Piezīmes un atsauces Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	6216
Suga:	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0530600
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Motrines ezers
Eksperts(i):	Linda Uzule
Darbs pabeigts:	8.12.2022.
Vispārējās piezīmes:	<p>Spīdīgā āķīte <i>Hamatocaulis vernicosus</i> (Mitt.) Hedenäs (syn. <i>Drepanocladus vernicosus</i> (Mitt.) Warnst.) ir subkosmopolītiska, plaši izplatīta sūnu suga abās Zemes puslodēs aukstajos un mērenajos apgabalos – Eiropā, Grenlandē, Sibīrijā, Ķīnā, Japānā un Ziemeļamerikā, kā arī kalnos – Himalajos, Āfrikas austrumos un dienvidos, Centrālamerikā un Dienvidamerikā. Eiropā suga sastopama ziemeļu, rietumu un centrālajā daļā, galvenokārt mežu zonā un mežastepē; samērā bieža tā ir ziemeļu apgabalos, bet centrālajā daļā reta un sarūkoša suga nosusināšanas, kūdras ieguves un zemes lietojuma maiņas dēļ. Aug gan karbonātiskās augtenēs, gan vietās ar samērā zemu pH minerotrofos purvos un purvainās pļavās, pārplūstošās vietās (Bambe u.c., 2022).</p> <p>Latvijā literatūrā spīdīgā āķīte atzīmēta kā mezotrofs higrofits, kas bieži sastopams ar karbonātiem nabadzīgos zāļu purvos, mitrās pļavās, avotainos purvos, periodiski pārplūstošās vietās ezeru krastos. Sugai bez tipiskās formas f. <i>vernicosus</i> vēl nodala f. <i>inundatus</i>, f. <i>gracilescens</i> un f. <i>Major</i> (Bambe u.c., 2022).</p>

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	<p>23,45</p> <p>Aprēķinos izmantoti dati no 2021. g. sugas uzskaites, kas veikta projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” (Latvijas Dabas., 2021) ietvaros un 2015. gada sugas uzskaites, kas veikta projekta “Sūnu un lokanās najādas <i>Najas flexilis</i> monitorings atbilstoši Bioloģiskās daudzveidības programmai” ietvaros (Latvijas Botāniķu., 2015). Tā kā spīdīgās āķītes populācijas minimālais un maksimālais vērtējums 2015. un 2021. gada uzskaitēs būtiski atšķiras, pieņemts lēmums no 2015. gada un 2021. gada populācijas minimālajiem un maksimālajiem vērtējumiem rēķināt vidējo ģeometrisko (funkcija “GEOMEAN”).</p>

Lauks	Paskaidrojums																																				
	<p>2008. gada monitoringā (sugas uzskaiti veikuši V. Baroniņa un I. Kabucis) populācijas vērtējums novērtēts ar 0,33 m² (Latvijas Dabas., 2021). 2015. gadā projekta “Sūnu un lokanās najādas <i>Najas flexilis</i> monitorings atbilstoši Bioloģiskās daudzveidības programmai” ietvaros veikts sugas otrais monitoringa (uzskaiti veikuši A. Mežaka un U. Suško). 2015. gadā populācijas minimālais vērtējums novērtēts ar 4,30 m², bet maksimālais ar 6,45 m² (Latvijas Botāniķu., 2015).</p> <p>2021. gadā sugas izpēti DL “Motrines ezers” projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitoringa” ietvaros veikusi R. Kaupuža. Populācijas minimālais vērtējums ir 8,24 m², bet maksimālais – 1322,19 m² (Latvijas Dabas., 2021). R. Kaupuža savās piezīmēs min, ka tik ievērojamas populācijas skaita atšķirības saistītas ar metodikas izmaiņām, jo 2015. gadā sugas uzskaitē veikta parauglaukumos, bet 2021. gadā veikta sugas totālā uzskaitē ar ekstrapolāciju (Latvijas Dabas., 2021).</p>																																				
Unit_CV	<p>Kvadrātmetri</p> <p>Pamatojoties uz “Augu monitoringa metodiku Natura 2000 teritorijās un ārpus tām”, sūnu, ķērpju un lielākoties arī ūdensaugu gadījumā populācijas lielumu novērtē m² (Baroniņa, 2014; DAP, 2017; DAP, 2022).</p>																																				
Habitat	Annex I viens																																				
Annex I	<p>7140</p> <p>DL “Motrines ezers” teritorijā spīdīgā āķīte sastopama ES aizsargājamā biotopā 7140 <i>Pārejas purvi un slīkšņas</i>.</p>																																				
Annex I_area_USE	<p>0,54</p> <p>Spīdīgā āķīte DL “Motrines ezers” teritorijā sastopama vienā poligonā, kura platība ir 0,54 ha. Sugas dzīvotnes laukuma platība noteikta LatViaNature projekta izstrādātajā Augu monitoringa rīkā (1. pielikuma 1. attēls), pamatojoties uz līdzšinējiem sugas pētījumiem šajā teritorijā.</p>																																				
Other_area_USE	Na																																				
OK_DEN	<p>Spīdīgās āķītes populācijas segumi (seguma mērvienība – m²/ha) Natura 2000 teritorijās redzami zemāk esošajā tabulā. Ar zaļo krāsu tabulā attēlots eksperta noteiktais optimālais segums, bet ar oranžo krāsu attēlota konkrētā Natura 2000 teritorija.</p> <table><tr><th>N2000 teritorija</th><th>CV_DEN, m²/ha</th><th>Segums</th></tr><tr><td>Augšdaugava</td><td>105.14</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Motrines ezers</td><td>43.42</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Zušu-Staiņu sēravoti</td><td>25.00</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Krustkalnu dabas rezervāts</td><td>18.52</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Kaučers</td><td>11.32</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Elles purvs</td><td>10.29</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Slīteres nacionālais parks</td><td>5.20</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Augšzeme</td><td>5.05</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Bednes purvs</td><td>4.25</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Gaujas nacionālais parks</td><td>3.40</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Taurīšu ezers</td><td>2.62</td><td>Optimāls</td></tr></table>	N2000 teritorija	CV_DEN, m ² /ha	Segums	Augšdaugava	105.14	Augsts	Motrines ezers	43.42	Augsts	Zušu-Staiņu sēravoti	25.00	Augsts	Krustkalnu dabas rezervāts	18.52	Augsts	Kaučers	11.32	Augsts	Elles purvs	10.29	Augsts	Slīteres nacionālais parks	5.20	Optimāls	Augšzeme	5.05	Optimāls	Bednes purvs	4.25	Optimāls	Gaujas nacionālais parks	3.40	Optimāls	Taurīšu ezers	2.62	Optimāls
N2000 teritorija	CV_DEN, m ² /ha	Segums																																			
Augšdaugava	105.14	Augsts																																			
Motrines ezers	43.42	Augsts																																			
Zušu-Staiņu sēravoti	25.00	Augsts																																			
Krustkalnu dabas rezervāts	18.52	Augsts																																			
Kaučers	11.32	Augsts																																			
Elles purvs	10.29	Augsts																																			
Slīteres nacionālais parks	5.20	Optimāls																																			
Augšzeme	5.05	Optimāls																																			
Bednes purvs	4.25	Optimāls																																			
Gaujas nacionālais parks	3.40	Optimāls																																			
Taurīšu ezers	2.62	Optimāls																																			

Lauks	Paskaidrojums			
	Draugolis	2.55	Optimāls	
	Laukezers	1.69	Zems	
	Vesetas palienes purvs	1.18	Zems	
	Rāznas nacionālais parks	1.00	Zems	
	Mežole	0.99	Zems	
	Lapiņu ezers	0.74	Zems	
	Aizdumbles purvs	0.70	Zems	
	Ventas ieleja	0.62	Zems	
	Ances purvi un meži	0.24	Zems	
	Silene	0.10	Zems	
	Pelcīšu purvs	0.07	Zems	
	Viskūžu sala	0.07	Zems	
	Sedas purvs	0.06	Zems	
	Gulbinkas purvs	0.03	Zems	
OPT_DEN	<p>Optimālais segums izvēlēts, balstoties uz eksperta viedokli, salīdzinot sugas segumus visās Natura 2000 teritorijās, kur suga sastopama.</p> <p>Par optimālo segumu izraudzīts DL “Draugolis” segums – 2,55 (zemākais no optimālajiem segumiem).</p> <p>DL “Motrines ezers” spīdīgās āķītes segums ir viens no augstākajiem starp visām Natura 2000 teritorijām.</p>			
OK_NEW	<p>Nē.</p> <p>Nav nepieciešams veidot jaunas dzīvotnes, bet uzturēt labā stāvoklī jau esošo dzīvotni.</p>			
AREA_NEW	0			
OK_INT	<p>Nē.</p> <p>Jautājumu par indivīdu translokāciju izskata tikai gadījumos, kad Biotopu direktīvas 17. panta ziņojumā sugas aizsardzības stāvoklis novērtēts kā U2.</p>			
IND_INT	0			
Papildus nosacījumi	<p>Neskatoties uz sugas augsto segumu, atradni sāk apdraudēt purva aizaugšana ar kokiem/krūmiem. Nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi – pļaušana ar nopļautās zāles savākšanu un koku un krūmu ciršana (Latvijas Dabas..., 2021).</p>			
Cits lauks				

Izmantotā literatūra

Bambe, B., Baroniņa, V., Suško, U. 2022. Spīdīgās āķītes *Hamatocaulis vernicosus* (Mitt.) Hedenäs izplatība un populāciju dinamika Latvijas Natura 2000 teritorijās. Latvijas Veģetācija 32: 49-63

Baroniņa, 2014. Dabas aizsardzības pārvalde, 2017 un 2022. Augu monitoringa metodika Natura 2000 teritorijās un ārpus tām. 20 lpp. Pieejams: <https://www.daba.gov.lv/lv/media/13936/download>

Dabas aizsardzības pārvaldes Augu monitoringa rīks.

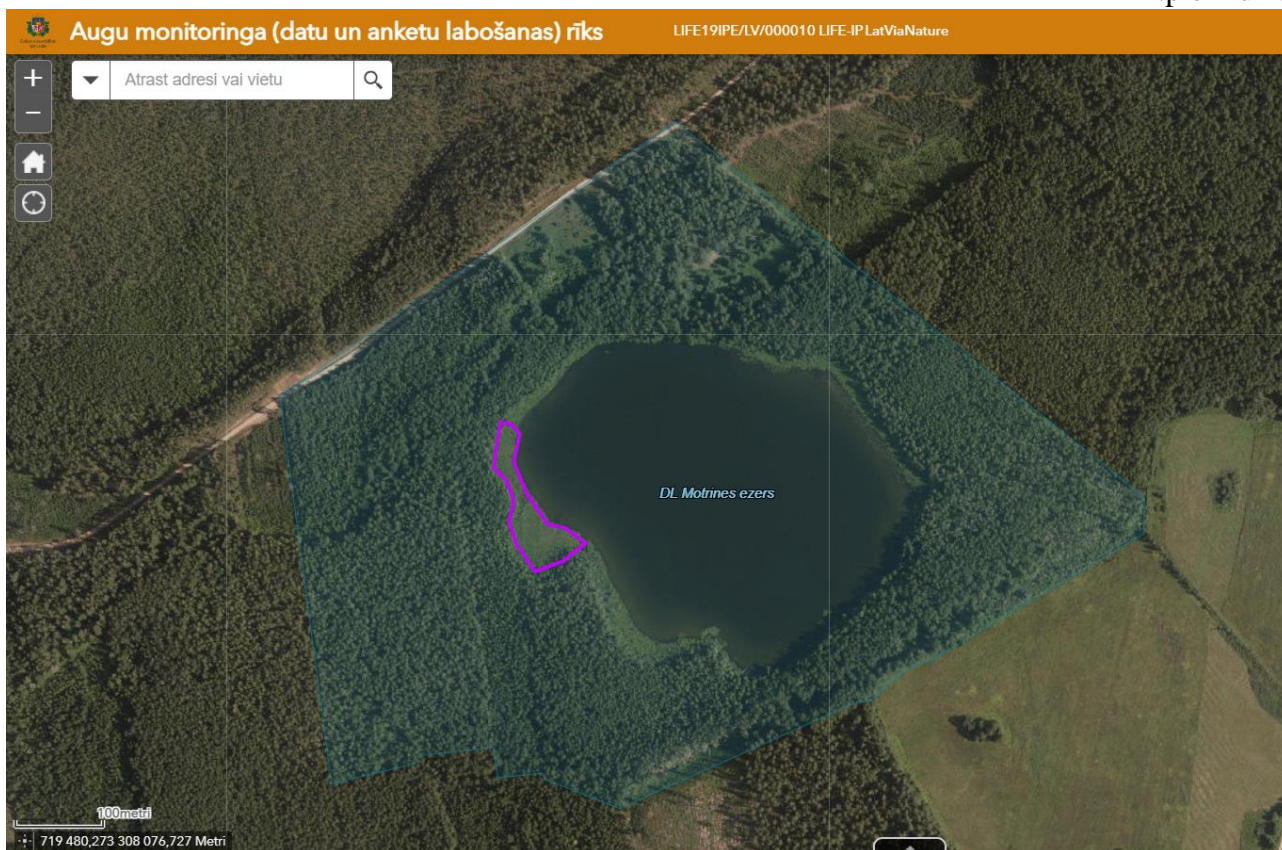
Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”.

Latvijas Botāniķu biedrība. 2015. Sūnu un lokanās najādas *Najas flexilis* monitorings atbilstoši Bioloģiskās daudzveidības programmai. Atskaite iepirkuma līguma Nr. 7.7./71/2015-P ietvaros. Rīga, 24 lpp.

Latvijas Dabas fonds. 2021. Vaskulāro augu un sūnu sugu monitorings un inventarizācija Natura 2000 teritorijās un ārpus tām 2021. gadā. Rīga, 249 lpp.

Natura 2000 SDF – Motrines ezers. Skatīts 9.10.2022. Pieejams:
<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0530600>

1.pielikums

1.attēls. Ekrānšāviņš no LatViaNature projektā izstrādātā Augu monitoringa rīka. Ar violeto kontūru kartē attēlots spīdīgās āķītes dzīvotnes laukums DL “Motrines ezers”. Ekrānšāviņš uzņemts 9.10.2022.